

אבי האסירים - רבי אריה לוי

(מתוך הספר איש צדיק היה, מאת שמחה רז)

הרב אריה לוי (ר' בניסן ה'תרמ"ה - ט' בניסן ה'תשכ"ט 22 ; במרץ 28 - 1885 במרץ) 1969

כיהן כמשגיח בתלמוד תורה עץ חיים בירושלים. היה ידוע כבעל חסד, נודע בכינויו "רב האסירים" מפני שהיה נוהג במשך כעשרים וחמש שנה, כבר בתקופת המנדט הבריטי, ללכת רגלית בכל שבת לבקר את אסירים בבתי הכלא, לעודד את רוחם ולכתוב להם מכתבים. בפרט נודעו ביקוריו אצל אסירי המחטרות ועולי הגרדום. ביקר בקביעות גם בבית החולים למצורעים על מנת לעודד את יושביו.

מידותיו הטובות ומעשי החסד הרבים שעשה היו למושא לסיפורים רבים על פועלו ובזכותם היה נערץ על חלקים נרחבים בציבור.

את האסירים הפוליטיים היו השלטונות הבריטיים משכנים יחד עם האסירים הפליליים. וכך, בתא שנועד לאכלס כ-20 איש היו משוכנים כ-40 אסירים וביניהם רוצחים, אנסים וגנבים, יחד עם לוחמי חירות. בכל תא מונה אחד האסירים כמוכתר". כשבראשית אריה לפקוד את האסירים לא היה מפלה בין אסיר לאסיר והיה לוחץ ידו של כל אחד מהם.

עם האסירים הפליליים נמנה גם יונה מ. אשר נידון למאסר עולם על שרצח לאור השמש במו ידיו, את אשתו, כשהיא מהלכת יחד עם תינוקם בחוצות ירושלים. ..

סיפר "מוכתר" האסירים משה סגל: "הדבר היה באחת השבתו בשנת תרצ"ט ואני רואה את רבנו לוחץ את ידו של אותו רוצח, אף שואל לשלמו ומאזין לשיחו.. ואותו אסיר מגושם היה ולא ניתן היה להעלות שיש בו מצלם אלוקים. נדהמתי והרהרתי אחר מידותיו של ר' אריה המפריז באהבתו הבלתי מסויגת לזולת ולו יהי זה רוצח אשתו- אם ילדיו..

"למחרת השבת, בהיותי מסיר את התפילין מעל לראשי ומקפל טליתי, ניגש אלי אותו אסיר, יונה מ., ובקשני כי אשאיל לו תשמישי הקדושה שבידי, פקפקתי הראוי ויאה שיהא אותו אדם שידיו מגואלות בדם נקיים, שיעטר עצמו בטלית ותפילין. לאחר שהפציר בי נענית לבקשתו. התייחד לו אותו אסיר בפנינת החדר, עטף עצמו בטלית, עיטר ראשו וידיו בתפילין, והחל למלמל מתוך הסיפור שנתתי בידי.

נגשו אלי כמה מהאסירים הפליליים, שהיו משוכנים באותו תא, ובקשו את רשותי כ"מוכתר", לעשות שפטים באותו רוצח על ש'מלגלג הוא בקדושי האומה'. 'ממתי מניח זה תפילין ומתפלל? אין זה אלא שמתכוון הוא ללעוג לאותם דתיים שבכל, והא-ראיה, שהניח בזדון 'תפילין של יד', על ידו הימנית במקום על ידו השמאלית- כדיון... ' וזאת לדעת: הפושעים הפליליים נוהגים היו בחוסר סובלנות לזולת ועל כן ביקשו את הסכמתי להענשת חברים, שהרי בכלא, על פי ה"מוכתר" ישק דבר.

"ידעתי כי פושעים אלה, מסוגלים לכל ועל כן השבתי להם כי אחקור בדבר ואודיעם החלטתי. הזמנתי את יונה מ. לשיחה בארבע עינים ושאלתיו מדוע הניח התפילין שלא כדיון? השיב לי אותו אסיר בהתרגשות רבה: 'אתה מבין, לאחר ביקורו של ר' אריה הרהרתי כל אותו יום במעשי והתחרטתי על פשעי. אף הרגשתי צורך נפשי להתפלל, אולם הכיצד אוכל להניח תפילין קדושים על יד טמאה.. והרי ידי זו, השמאלית שפכה דם.. אך ידי זו, הימנית, טהורה היא'...

"אותה שעה הבנתי כוחו ודרכו של רבנו שהיה מעלה ניצוצות הנפש הנתונים ברמץ..."

ועוד מסופר על הרב אריה לוי:

כולנו זוכרים את לטיפותיו של הרב, כיצד היה מחזיק בידו של מי שביקרו ומלטפה. באותה שעה דומה היה כאילו זרמים חשמליים חולפים בגופך וכיצד אהבתו של הרב חודרת בכל נימי נשמתך. באחת השבתות ניגש אחד האסירים לרב והודיעו, כי נשבע שמכאן ואילך לא יעשן סיגריות בשבת. שאלו הרב לפשר הדבר והאסיר סיפר לו כי באותו בוקר, עת ניגש אליו הרב, בירכו בברכת "שבת שלום" וליטף כדרכו את ידו האחת, הייתה ידו האחרת מחזיקה בסיגריה. וכך אמר האסיר: "אותה שבת שבקרנתי וברכתני בברכת 'שבת שלום' כשהיך נלבב על פניך וליטפת את ידי בעדנה כזאת, אותה שעה החזקתי בידי השנייה מאחורי גווי סיגריה דולקת. ומה אומר לך רבי, אותה שעה הרגשתי כאילו הסיגריה צורבת את כל בשרי. כלום יתכן, אמרתי בליבי, שהרב ילטפני בידי ומחייא את נשמתי, בעוד ידי האחרת מחזקת בסיגריה דולקת בעצם יום השבת? אותו רגע נשבעתי שלא אהיה מעשן בשבת לעולם..."

